

Sygn. akt: I C 185/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jakub Drzastwa
Protokolant:	stażysta Ewelina Blacha

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2017 r. w Bielsku-Białej

na rozprawie

sprawy z powództwa E. H.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki E. H. kwotę 57 000,00 złotych (słownie: pięćdziesiąt siedem tysięcy złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 4 sierpnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz z ustawowym odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3 300,00 złotych (słownie: trzy tysiące trzysta złotych 00/100) z ustawowym odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 5 maja 2016r. do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwoty po 300,00 złotych miesięcznie (słownie: trzysta złotych 00/100) począwszy od 1 maja 2016r. płatne z góry do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;
4. w pozostałym zakresie powództwo oddała;
5. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6 943,38 złote (słownie: sześć tysięcy dziewięćset czterdzieści trzy złote 38/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;
6. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej kwotę 701,32 złotych (słownie: siedemset jeden złotych 32/100) tytułem części kosztów sądowych.

Sędzia:

Sygn. akt I C 185/16

UZASADNIENIE

E. H. pozwem wniesionym w dniu 18 kwietnia 2016 r. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. domagała się zasądzenia:

1) kwoty 87.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

2) renty z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości po 300 zł miesięcznie, począwszy od maja 2015 r., płatnej od prawomocności wyroku z góry do 10. dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku braku zapłaty,

a także zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

Powódka podniosła, że w dniu 4 marca 2015 r. w B. uległa wypadkowi komunikacyjnemu, została potrącona na chodniku przez M. R., kierującego (...), którego OC posiadacza ubezpieczała pozwana Spółka.

W następstwie wypadku powódka doznała urazu głowy z zespołem bólowym, złamania szyjki kości udowej prawej, urazu zmiążdżeniowego podudzia lewego wraz z uszkodzeniem naczyń krwionośnych, złamania kości skokowej lewej. Powódka była hospitalizowana, wykonano u niej zabieg operacyjny endoprotezoplastyki stawu biodrowego prawego. Z uwagi na cewnikowanie powódka doznała zakażenia dróg moczowych wymagającego leczenia. Powódka kontynuowała leczenia w poradniach. Po opuszczeniu szpitala wymagała opieki innych osób, uczyła się chodzenia, doznawała dolegliwości bólowych. Wymagała częstej zmiany opatrunków, noszenia pieluch dla dorosłych z uwagi na nietrzymanie moczu. Wskutek doznanego urazu głowy powódka cierpi na napadowe bóle głowy, zaburzenia równowagi. Pomimo leczenia i rehabilitacji istniała ograniczona ruchomość stawu skokowego lewego, obrzęk stawu skokowego, łydka miękka – objaw Homansa. Ból nie pozwalała powódce spać. Porusza się o kuli i tylko na krótkim dystansie. U powódki ujawniły się też zaburzenia lękowe. Po wezwaniu do zapłaty zadośćuczynienia pozwana decyzją z dnia 5 maja 2015 r. przyznała powódce zadośćuczynienie w wysokości 13.000 zł, a w piśmie z dnia 3 sierpnia 2015 r. podtrzymała swoje stanowisko informując powódkę o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

Powódka wskazała dalej, że kształtuje wysokość odpowiedniego zadośćuczynienia na poziomie 150.000 zł, a domaga się uzupełniająco kwoty 87.000 zł tytułem części odpowiedniego zadośćuczynienia. Odnosząc się do żądania renty w wysokości 300 zł miesięcznie powódka podniosła, że jej potrzeby wskutek wypadku uległy zwiększeniu, które stanowią w szczególności: koszty pomocy innych osób, koszty usług medycznych i rehabilitacyjnych, w tym dojazdów do placówek, koszty zakupu leków, koszty zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Koszt samej opieki w ostrożnie przyjętym wymiarze 2 godzin dziennie (około 60 godzin miesięcznie) przekracza wskazaną kwotę, gdyż wynosi 600 zł (10 zł/h x 2h x 30 dni).

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew dat. 18.05.2016r. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub spisu kosztów.

Pozwana podniosła, że prowadziła postępowanie likwidacyjne, w toku którego przyznała powódce kwotę 13.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 200 zł tytułem odszkodowania za zniszczoną odzież i refundację kosztów opieki osób trzecich za okres 8 tygodni po dwie godziny według stawki 8 zł za godzinę. Przyznane zadośćuczynienie jest odpowiednie, obejmujące całokształt okoliczności i następstw zaistniałej szkody osobowej, w tym za dolegliwości psychiczne. Pozwana wskazała dalej, że powódka nie wykazała zwiększenia się jej potrzeb na przyszłość stanowiących następstwa urazu przebytego w związku ze zdarzeniem szkodowym z dnia 4 marca 2015 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 marca 2015 r. w B. kierujący samochodem ciężarowym marki F. (...) o nr. rej. (...) M. R. nieumyślnie naruszając zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez to, że wyjeżdżając powyższym pojazdem z parkingu, wykonując manewr skrętu w prawo w kierunku S., nie zachował szczególnej ostrożności, wjechał na chodnik, przez co

nie ustąpił pierwszeństwa i potrafił przechodzącą w tym miejscu pieszą E. H., czym spowodował u niej obrażenia ciała naruszające czynności narządów ciała na okres powyżej siedmiu dni w myśl art. 157 § 1 k.k., za który czyn, stanowiący przestępstwo określone w art. 177 § 1 k.k., został prawomocnie skazany.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z 25 czerwca 2015 r., IX K 417/15 – k. 8-9)

Wskutek wypadku powódka doznała urazu głowy z krótkotrwałą utratą przytomności, złamania szyjki kości udowej prawej, zmiążdżenia podudzia lewego i złamania kości skokowej lewej, a następnie zakrzepicy żył głębokich.

(dowody: dokumentacja medyczna ze Szpitala Wojewódzkiego w B. – k. 10-16; opinia sądowo-lekarska biegłych lekarzy z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii z 12.10.2016 r. – k. 134-142; opinia biegłego lekarza z zakresu (...) ogólnej, chirurgii naczyniowej i angiologii z 25.03.2017 r. – k. 169-172)

Bezpośrednio po wypadku w dniu 4 marca 2015 r. powódka została przewieziona na Oddział (...)Urazowy Szpitala Wojewódzkiego w B., gdzie przebywała do 26 marca 2015 r., i gdzie wykonano jej zabieg operacyjny endoprotezoplastyki bipolarnej stawu biodrowego prawego oraz zastosowano leczenie zachowawcze urazu zmiążdzeniowego podudzia lewego i złamania kości skokowej, a także profilaktykę przeciwzakrzepową Heparyną drobnocząsteczkową.

Powódka została wypisana do domu z zaleceniami przyjmowania leków przeciwbólowych, zmiany opatrunku co 2 dni, usunięcia szwów 2 tygodnie po zabiegu, dalszego leczenia w poradni ortopedycznej oraz chodzenia w asekuracji kul łokciowych z odciążeniem operowanej kończyny.

(dowód: dokumentacja medyczna ze Szpitala Wojewódzkiego w B. – k. 10-15)

Po wypisaniu ze Szpitala Wojewódzkiego w B., od 5 maja 2015 r., powódka kontynuowała leczenie w tej placówce w poradniach przyszpitalnych: ortopedyczno-urazowej, neurologicznej i schorzeń naczyń.

(dowody: dokumentacja medyczna z Poradni O.-Urazowej Szpitala Wojewódzkiego w B. – k. 16, 64; dokumentacja medyczna z Poradni Neurologicznej Szpitala Wojewódzkiego w B. – k. 65-66; dokumentacja medyczna ze Szpitala Pediatrycznego (...) w B. – k. 67; dokumentacja medyczna z Poradni Schorzeń Naczyń Szpitala Wojewódzkiego w B. – k. 68-69, 174)

W trakcie leczenia u powódki doszło do zakażenia dróg moczowych, które wymagało dodatkowego leczenia, które powódka podjęła w Poradni Urologicznej w maju 2015 r. Powódka skarżyła się na dolegliwości bólowe biodra prawego po dłuższym chodzeniu, a także bóle kręgosłupa.

(dowody: dokumentacja medyczna z Poradni O.-Urazowej Szpitala Wojewódzkiego w B. – k. 16; skierowanie do Poradni Urologicznej – k. 16, 221; dokumentacja medyczna z Poradni Neurologicznej w (...) w W. – k. 17-22, 216-220; dokumentacja medyczna z (...) Sp. z o.o. w B. – k. 23-27, 212-215; dokumentacja medyczna z Centrum Pulmonologii i T. w B. – k. 28-33, 222-225)

Powódka podjęła również rehabilitację, w tym na Dziennym Oddziale (...) Ogólnoustrojowej Szpitala Wojewódzkiego w B., gdzie przebywała od 25 listopada 2015 r. do 12 stycznia 2016 r.

(dowód: dokumentacja medyczna z Dziennego Oddziału (...) Ogólnoustrojowej Szpitala Wojewódzkiego w B. – k. 63)

Do 28 lipca 2015 r. u powódki występował stan zapalny pęcherza i parcia naglące powodujące nietrzymanie moczu z przynaglenia. Powstała konieczność cewnikowania, co zwiększyło ryzyko zapalenia pęcherza szczepami bakterii częściej występującymi w szpitalach. Nie doszło jednak do urazu dróg moczowych.

(dowód: opinia biegłego lekarza z zakresu urologii z 06.06.2017 r. – k. 194-196)

W związku z wypadkiem z 4 marca 2015 r. pogorszeniu uległ także stan zdrowia psychicznego powódki. Wykazuje ona objawy zaburzeń nerwicowych. Wymaga specjalistycznej pomocy terapeutycznej w zakresie leczenia tych zaburzeń.

(dowód: opinia sądowo-psychologiczna z 29.07.2016 r. – k. 112-118)

Obrażenia, jakich powódka doznała wskutek wypadku z 4 marca 2015 r., wywołały u niej długotrwały uszczerbek na zdrowiu w łącznej wysokości 54,5%, w tym:

- 10% - w związku z zaburzeniami adaptacyjnymi będącymi następstwami urazów i wypadków, w których nie doszło do uszkodzeń (...) utrwalonymi nerwicami związanymi z urazem czaszkowo-mózgowym (pkt 10a),
- 2,5% - w związku z zaburzeniami zespołu bólowego w odcinku lędźwiowym kręgosłupa – pourazowymi zespołami korzeniowymi, wynikłymi z przeciążenia kręgosłupa związanego z wypadkiem (pkt 94c),
- 20% - w związku ze złamaniem szyjki kości udowej (pkt 145a),
- 10% - w związku z dysfunkcją stawu skokowego w następstwie złamania kości skokowej (pkt 162a),
- 2% - w związku z urazem zmiażdżeniowym podudzia (pkt 169),
- 10% - w związku z zakrzepicą żył głębokich lewej kończyny dolnej skutkującą niewydolnością chłonną w postaci pourazowego obrzęku chłonnego obu kończyn dolnych (pkt 160).

Występujący u powódki 5% długotrwały uszczerbek na zdrowiu związany z pourazowym zespołem bólowym korzeniowym z odcinka lędźwiowego kręgosłupa wynika w 50% ze zmian samoistnych oraz w 50% z możliwego przeciążenia kręgosłupa związanego z wypadkiem. Dlatego powyżej przyjęto uszczerbek na zdrowiu z tego tytułu w wysokości 2,5% (50% z 5%).

(dowody: opinia sądowo-psychologiczna z 29.07.2016 r. – k. 112-118; opinia sądowo-lekarska biegłych lekarzy z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii z 12.10.2016 r. – k. 134-142; opinia biegłego lekarza z zakresu chirurgii ogólnej, chirurgii naczyniowej i angiologii z 25.03.2017 r. – k. 169-172)

Brak jest powodów neurologicznych i ortopedycznych do uznania uszczerbku na zdrowiu związanego z aktualnym nietrzymaniem moczu występującym u powódki. Z przyczyn urologicznych także brak jest podstaw do stwierdzenia obecnie u powódki uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem z 4 marca 2015 r. U powódki nie występuje obecnie nietrzymanie moczu, nie ma cech infekcji dróg moczowych.

(dowody: opinia sądowo-lekarska biegłych lekarzy z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii z 12.10.2016 r. – k. 134-142; opinia biegłego lekarza z zakresu urologii z 06.06.2017 r. – k. 194-196)

Wynik czynnościowy leczenia złamania szyjki kości udowej prawej jest dobry. Powódka wymagała jednak wdrożenia leczenia radykalnego, to jest wymiany prawidłowego przed wypadkiem stawu biodrowego z powodu złamania szyjki kości udowej. Złamanie to nie rokowało bowiem zrostu kostnego po zespoleniu.

(dowód: opinia sądowo-lekarska biegłych lekarzy z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii z 12.10.2016 r. – k. 134-142)

Powódka wymaga stałego leczenia pod kontrolą poradni chorób naczyń. Konieczna jest modyfikacja trybu życia, kompresjoterapia w postaci podkolanówek o stopniowym ucisku oraz zażywanie leków flebotropowych.

(dowód: opinia biegłego lekarza z zakresu chirurgii ogólnej, chirurgii naczyniowej i angiologii z 25.03.2017 r. – k. 169-172)

Stany niepokoju i przygnębienia powódki wywołane wypadkiem z 4 marca 2015 r. wpływają na funkcjonowanie powódki, ograniczają jej aktywność. Wskutek wypadku mogą także w przyszłości występować podobne stany lękowe wymagające leczenia w PZP. Prawidłowo prowadzona terapia psychologiczna może powodować zmniejszenie zgłaszanych dolegliwości.

Zawroty głowy mogą również wynikać ze schorzeń samoistnych lub w części mogą być objawami rzekomonerwicowymi.

(dowody: opinia sąдово-lekarska biegłych lekarzy z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii z 12.10.2016 r. – k. 134-142; zeznania świadka D. H. – nagranie audiowizualne z rozprawy z dnia 14 czerwca 2016 r.; przesłuchanie powódki – nagranie audiowizualne z rozprawy z dnia 14 czerwca 2016 r.)

Po leczeniu szpitalnym powódka przez kilka tygodni wyłącznie leżała, nie poruszała się, musiała korzystać z basenu, była myta w łóżku. Stopniowo zaczęła chodzić z użyciem balkonika, a później z pomocą kul łokciowych.

Obecnie w domu porusza się samodzielnie, na dłuższe dystanse chodzi o kuli łokciowej. Nie może wykonywać cięższych prac domowych, nie może się schylać. Przed wypadkiem powódka była sprawna, samodzielna, dbała o ogródek. Sama jeździła do koleżanek autobusem, pociągiem lub pieszo. Obecnie musi wozić ją syn – D. H..

(dowody: opinia sąдово-lekarska biegłych lekarzy z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii z 12.10.2016 r. – k. 134-142; zeznania świadka D. H. – nagranie audiowizualne z rozprawy z dnia 14 czerwca 2016 r.; przesłuchanie powódki – nagranie audiowizualne z rozprawy z dnia 14 czerwca 2016 r.)

Powódka w okresie od 26 marca 2015 r. do 2 lipca 2015 r. wymagała opieki, którą sprawował jej syn. Syn woził ją także do lekarzy. Przed wypadkiem do lekarzy jeździła samodzielnie autobusami.

(dowody: zestawienie opieki osób trzecich – k. 82; zeznania świadka D. H. – nagranie audiowizualne z rozprawy z dnia 14 czerwca 2016 r.; przesłuchanie powódki – nagranie audiowizualne z rozprawy z dnia 14 czerwca 2016 r.)

Koszt opieki pielęgniarstwa świadczonej przez (...) Ratownictwo Medyczne i Pielęgniarstwo wynosi 27 zł za 1 godzinę, koszt opieki nad osobą chodzącą wynosi 13-20 zł za 1 godzinę, a koszt opieki nad osobą leżącą wynosi 15-25 zł za 1 godzinę.

(dowody: cennik usług pielęgniarstwa – k. 34; cennik usług pomocy domowej – k. 35-36)

Powódka wymaga stałej rehabilitacji z uwagi na stan biodra. Ma ona zapewnioną rehabilitację w ramach ubezpieczenia zdrowotnego w wymiarze 10 dni w roku. Ponadto musi korzystać z prywatnych zajęć z rehabilitantem, które odbywają się z kilka razy w miesiącu, średnio raz na tydzień.

Koszt jednej wizyty wynosi 80 zł. Na rehabilitację do B. wozi ją syn samochodem.

Powódka nie ponosi dodatkowych kosztów zakupu leków w związku z wypadkiem. Zakupy dla niej robi syn, których koszt jest jednak niewielki.

(dowody: zeznania świadka D. H. – nagranie audiowizualne z rozprawy z dnia 14 czerwca 2016 r.; przesłuchanie powódki – nagranie audiowizualne z rozprawy z dnia 14 czerwca 2016 r.)

Powódka zgłosiła szkodę pozwanej pismem z dnia 9 kwietnia 2015 r., domagając się wypłacenia zadośćuczynienia w kwocie 95.000 zł oraz zwrot równowartości zniszczonych rzeczy w wysokości 690 zł.

Pismem z dnia 5 maja 2015 r. pozwana poinformowała powódkę, że przyznała jej kwotę 13.200 zł, w tym 13.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Następnie, piśmie z dnia 3 sierpnia 2015 r. pozwana poinformowała powódkę, że refunduje jej koszt opieki w wymiarze 8 tygodni po 2 godziny dziennie z przyjęciem stawki godzinowej w wysokości 8 zł, odmawiając wypłaty wyższych kwot i kierując powódkę na drogę postępowania sądowego.

(dowody: pismo powódki z 09.04.2015 r. – k. 37-38; pismo pozwanej z 05.05.2015 r. – k. 39; pismo pozwanej z 03.08.2015 r. – k. 40; akta szkody nr 3035123/001 – k. 79-107)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powyżej wskazanych dokumentów, zgodnie z art. 244 k.p.c. i art. 245 k.p.c. Dokumenty te nie budzą wątpliwości, a strony nie kwestionowały ich treści.

Sąd przyznał moc dowodową także zeznaniom świadka D. H. i powódki. Ich zeznania, z poniższymi zastrzeżeniami, były zgodne ze sobą nawzajem, jak i z dowodami z dokumentów. Sąd nie dał wiary jedynie zeznaniom świadka D. H. w zakresie, w jakim zeznał, że wskutek urazów doznanych w wypadku powódka musi używać pieluch dla dorosłych.

Z opinii biegłych lekarzy z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii z 12 października 2016 r. oraz opinii biegłego lekarza z zakresu urologii z 6 czerwca 2017 r. wynika bowiem jednoznacznie, że u powódki nie występują cechy infekcji dróg moczowych, a nadto z powyższej opinii lekarza z zakresu urologii wynika wprost, że u powódki nie występuje obecnie nietrzymanie moczu.

Ponadto, brak jest powodów neurologicznych i ortopedycznych do uznania uszczerbku na zdrowiu powódki związanego z nietrzymaniem moczu. Także z przyczyn urologicznych brak jest podstaw do stwierdzenia obecnie u powódki uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem.

Sąd przyjął wnioski opinii w tym zakresie, biorąc pod uwagę, że świadek D. H. nie ma wystarczającej wiedzy medycznej, która pozwalałaby na wydanie w tym zakresie wiarygodnej opinii. Sąd wziął pod uwagę jedynie spostrzeżenia świadka.

Sąd poczynił ustalenia także na podstawie opinii biegłych sądowych z zakresu psychologii z 29 lipca 2016 r., neurologii oraz ortopedii i traumatologii z 12 października 2016 r., chirurgii ogólnej, chirurgii naczyniowej i angiologii z 25 marca 2017 r. i urologii z 6 czerwca 2017 r. Wszystkie opinie zostały sporządzone prawidłowo, zgodnie ze zleceniem Sądu, po przeprowadzeniu badania powódki, a ich wnioski zostały przedstawione w sposób wiarygodny, ze wskazaniem sposobu dochodzenia do nich. Pozwana wprawdzie kwestionowała opinię biegłych z zakresu neurologii oraz ortopedii i traumatologii oraz zgłosiła dalsze wątpliwości w zakresie opinii biegłego z zakresu chirurgii ogólnej, chirurgii naczyniowej i angiologii, to jednak należy stwierdzić, że zarzuty strony pozwanej nie prowadziły do podważenia wniosków końcowych tych opinii. Jak bowiem wskazano powyżej Sąd uznał je za sporządzone prawidłowo i rzetelnie. Dlatego Sąd dokonał ustaleń na podstawie powyższych opinii, nie znajdując podstaw do wykonywania przez biegłych opinii uzupełniających. Należy uznać to za zgodne z późniejszym stanowiskiem powódki, ponieważ jej pełnomocnik na rozprawie w dniu 22 września 2017 r. oświadczył, że nie wnosi o uzupełnienie postępowania dowodowego.

Przeprowadzone dowody są wystarczające do oceny zasadności powództwa i wydania wyroku, zgodnie z art. 227 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Odpowiedzialność strony pozwanej należało rozważyć na podstawie art. 9 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którymi umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków, a ubezpieczyciel zobowiązany jest do zapłacenia odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczony. Ponadto stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem

mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Objęcie samochodu, którym kierował M. R. ubezpieczeniem obowiązkowym od odpowiedzialności cywilnej oznacza, że odpowiedzialność pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) uzależniona jest od odpowiedzialności M. R..

Kwestię tej odpowiedzialności reguluje w szczególności art. 436 § 1 w zw. z art. 435 § 1 k.c., natomiast rodzaj i zakres roszczeń należy oceniać na podstawie art. 444 § 2 k.c. i art. 445 § 1 k.c. Odpowiedzialność M. R., a tym samym odpowiedzialność pozwanej nie była sporna, co należy przyjąć jako przyznanie odpowiedzialności strony pozwanej co do zasady za szkody majątkowe i niemajątkowe wyrządzone przez M. R. w związku z wypadkiem z dnia 4 marca 2015 r. Potwierdzeniem tego było przyznanie powódce między innymi zadośćuczynienia w wysokości 13.000 zł. Ponadto zgodnie z art. 11 k.p.c. Sąd w niniejszej sprawie jest związany ustaleniami prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z 25 czerwca 2015 r., IX K 417/15, co do popełnienia przestępstwa przez M. R., a więc między innymi co do jego winy. Przyjęcie winy M. R. jest jednoznaczne z przyjęciem jego odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 4 marca 2015 r., a tym samym przyjęciem odpowiedzialności w tym zakresie strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...).

Dla porządku należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 436 § 1 w zw. z art. 435 § 1 k.c. odpowiedzialność M. R., kierującego samochodem marki F. (...), który potrafił poruszającą się pieszo powódkę E. H. jest odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka. Oznacza to, że kierujący, a w niniejszej sprawie strona pozwana (...) Spółka Akcyjna V. (...), może uwolnić się od odpowiedzialności, jeśli wykaże, że szkoda wynikała wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanej lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Strona pozwana nie kwestionowała jednak, że przesłanki odpowiedzialności kierowcy samochodu F. (...) M. R. za powstanie wypadku, wynikające z powołanych przepisów, zostały spełnione. Biorąc powyższe pod uwagę należy zatem uznać, że strona pozwana (...) Spółka Akcyjna V. (...) ponosi odpowiedzialność za szkodę majątkową i niemajątkową poniesioną przez powódkę na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 4 marca 2015 r.

W dalszej kolejności możliwe jest ustalenie odpowiedzialności za doznaną przez powódkę krzywdę i ustalenie wysokości zadośćuczynienia, zgodnie z art. 445 § 1 k.c., a także odpowiedzialności za szkodę wynikłą z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia i ustalenie wysokości odszkodowania, stosownie do art. 444 § 1 k.c., jak i za zwiększenie się potrzeb powódki i ustalenie renty, stosownie do art. 444 § 2 k.c.

Zgodnie z tymi przepisami, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, a jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo zwiększyły się potrzeby poszkodowanego, może także przyznać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiednią rentę.

Kryteria, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego zostały wypracowane w judykaturze, szczególnie Sądu Najwyższego. Należy zatem wskazać, iż przy określaniu wysokości zadośćuczynienia należy mieć na uwadze, że jego celem jest wyłącznie złagodzenie doznanej przez poszkodowaną krzywdy. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia obowiązuje zasada umiarkowania wyrażająca się w uwzględnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy, takich jak: wiek osoby poszkodowanej, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, liczbę i czasookres pobytów w szpitalach, liczbę i stopień inwazyjności ewentualnych zabiegów medycznych, nasilenie i czas trwania ewentualnych dolegliwości bólowych, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., (...), z dnia 9 listopada 2007 r., V CSK 245/07 oraz z dnia 3 maja 1972 r., I CR 106/72). Zadośćuczynienie z art. 445 § 1 k.c. ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach. Najbliższym punktem odniesienia powinien

być poziom życia osoby, której przysługuje zadośćuczynienie, gdyż jej stopa życiowa rzutować będzie na rodzaj wydatków konsumpcyjnych mogących zrównoważyć doznane cierpienie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 maja 2008 r., II CSK 78/08, wyroku z dnia 26 lutego 1962 r., IV CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107; wyroku z dnia 24 czerwca 1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92; por. też wyrok z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/79, Monitor Prawniczy - Zestawienie Tez (...) str. 469).

Uwzględniając powyższe orzecznictwo, okoliczności sprawy wskazane we wcześniejszej części uzasadnienia dotyczące m.in. cierpień doznanych przez powódkę uzasadniają ustalenie zadośćuczynienia w wysokości 70.000 zł.

Na wysokość zadośćuczynienia miał wpływ rozmiar obrażeń, w szczególności złamania kości skokowej lewej i kości prawego uda, co wymagało wykonania stosownych zabiegów i operacji, w tym wymiany prawidłowego przed wypadkiem stawu biodrowego (wykonanie endoprotezoplastyki stawu biodrowego). W toku leczenia doszło także do powstania zakrzepicy żył głębokich, a także zakażenia dróg moczowych, co było dodatkową dolegliwością dla powódki. Powódka musiała przejść długotrwały i bolesny proces leczenia. Bezpośrednio po wypadku powódka przebywała w szpitalu przez okres blisko miesiąca. Po opuszczeniu szpitala powódka przez kilka tygodni wyłącznie leżała. Wymagała opieki osób trzecich. Kontynuowała także leczenie w licznych poradniach. Ponadto powódka odbywała rehabilitację w celu przywrócenia sprawności, nauki chodzenia początkowo z balkonikiem, a później o kulach. Nadal kontynuuje leczenie w poradni chorób naczyń, a także rehabilitację. Wpływ na ocenę cierpienia powódki miało także rozpoznanie u niej wskutek wypadku zaburzeń nerwicowych i lękowych, wymagających obecnie pomocy terapeutycznej.

Obecnie wskutek urazów powódka nadal odczuwa ból przy dłuższym chodzeniu. Wymaga stałego leczenia w poradni chorób naczyń. Wymaga także zmiany trybu życia, nie może wykonywać cięższych prac, schylać się, chodzić na dłuższe dystanse, co przed wypadkiem było dla powódki normą. Należy zaznaczyć, że wskutek wypadku powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu, który wynosi łącznie 54,5%.

Na rozmiar zadośćuczynienia ma także fakt, że powódka w chwili wypadku miała 80 lat (obecnie ma 82 lata) i nie była osobą młodą, dla której obrażenia i ich skutki, jakich doznała powódka, byłyby odczuwane znacznie dłużej.

Biorąc powyższe pod uwagę, odpowiednią kwotą zadośćuczynienia za doznaną przez powódkę krzywdę, na podstawie art. 445 § 1 k.c., po uwzględnieniu wypłaconej przez stronę pozwaną kwoty 13.000 zł, zasadną kwotą do zasądzenia z tego tytułu jest kwota 57.000 zł (przyjęta wysokość zadośćuczynienia 70.000 zł pomniejszona o wypłaconą kwotę 13.000 zł). Dochodzona przez powódkę kwota 87.000 zł, przy uwzględnieniu wypłaconej kwoty 13.000 zł, jest wygórowana.

Żądanie odsetek od wskazanej kwoty zadośćuczynienia znajduje podstawę w art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Odnosnie daty początkowej, od której mają być naliczane odsetki od powyższej kwoty zadośćuczynienia, Sąd zważył, że zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 392 z późn. zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie, a w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Należy podnieść, że zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia jest zobowiązaniem bezterminowym w związku z czym przekształcenie go w zobowiązanie terminowe następuje stosownie do treści art. 455 k.c. w wyniku wezwania

do spełnienia świadczenia. Przyjmuje się, również że ciężący na zakładzie ubezpieczeń obowiązek terminowego świadczenia zależy od spełnienia dodatkowych przesłanek dotyczących współdziałania poszkodowanego, w tym zwłaszcza zgłoszenia roszczenia oraz obiektywnych możliwości ustalenia okoliczności koniecznych do ustalenia odszkodowania. W wypadku, gdy ustalenie wysokości szkody nie wymaga zasięgnięcia przez sąd wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.), termin wymagalności świadczenia może być określony zgodnie z wymienionym wyżej przepisem art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Biorąc to pod uwagę, termin naliczania odsetek wskazany przez powódkę, to jest 4 sierpnia 2015 r. jest zasadny. Powódka zgłosiła bowiem szkodę oraz wezwała stronę pozwaną do zapłaty zadośćuczynienia pismem z 5 kwietnia 2015 r., a pozwana wydała decyzję w tym zakresie w dniu 5 maja 2015 r. Ostateczną decyzję podjęła natomiast w piśmie z dnia 3 sierpnia 2015 r., odmawiając przyznania zadośćuczynienia przekraczającego kwotę 13.000 zł i kierując powódkę na drogę postępowania sądowego, co oznacza, że strona pozwana dokonała już wówczas wszystkie swoje ustalenia, na podstawie których obliczyła wysokość przyznanego powódce zadośćuczynienia. Dlatego od dnia 4 sierpnia 2015 r. z pewnością pozostawała już w opóźnieniu.

Biorąc to pod uwagę uzasadnione jest naliczanie ustawowych odsetek od dnia 4 sierpnia 2015 r. (z uwagi na zmianę art. 481 § 1 k.c. od 1 stycznia 2016 r., od tej daty naliczane są ustawowe odsetki za opóźnienie).

Reasumując, należało uwzględnić żądanie powódki w zakresie zadośćuczynienia do kwoty 57.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 4 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Odnosząc się do pozostałego roszczenia powódki, to jest żądania renty z tytułu zwiększonych potrzeb, trzeba wskazać, że podlega ono ocenie na podstawie art. 444 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty, a jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby, sąd może przyznać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiednią rentę.

W związku z tym, że żądanie renty obejmuje okres od maja 2015 r., a pozew został wniesiony w dniu 18 kwietnia 2016 r., należy stwierdzić, że żądanie to obejmujące okres od maja 2015 r. do kwietnia 2016 r. stanowi żądanie odszkodowania (żądanie zwrotu poniesionych kosztów), do którego znajduje zastosowanie art. 444 § 1 k.c., a żądanie obejmujące okres od maja 2016 r. stanowi żądanie renty, do której znajduje zastosowanie art. 444 § 2 k.c.

Swoje roszczenie w powyższym zakresie powódka uzasadniła koniecznością ponoszenia dodatkowych kosztów stanowiących w szczególności: koszty pomocy innych osób, koszty usług medycznych i rehabilitacyjnych, w tym dojazdów do placówek, koszty zakupu leków, koszty zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, które łącznie wynoszą ponad 300 zł.

Sąd miał na uwadze przede wszystkim, że powódka od chwili opuszczenia szpitala, w którym przebywała bezpośrednio po wypadku, wymaga dalszego leczenia, obecnie w poradni chorób naczyń, wymaga przyjmowania leków flebotropowych, a także wymaga rehabilitacji. Okoliczności te powodują, że powódka E. H. musiała i nadal musi ponosić dodatkowe koszty, których by nie ponosiła, gdyby nie uległa wypadkowi w dniu 4 marca 2015 r.

Oceniając rozmiar tych kosztów trzeba wskazać, że w przypadku obliczania odszkodowania i renty z tytułu zwiększonych potrzeb sąd nie jest zobowiązany do drobiazgowej dokładności.

W tym zakresie powinien kierować się wskazaniem z art. 322 k.p.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 25 listopada 1999 r., II CKN 476/98, niepubl.), zgodnie z którym, jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Biorąc powyższe pod uwagę trzeba stwierdzić, że dochodzone przez powódkę odszkodowanie i renta w wysokości po 300 zł miesięcznie jest zasadne.

Mianowicie zarówno przez pierwsze 11 miesięcy - do kwietnia 2016 r. wymagała, a także od maja 2016 r. wymaga nadal rehabilitacji, której koszt ponosi w wysokości około 320 zł miesięcznie (4 zabiegi w miesiącu po 80 zł). Powódka, wbrew jej twierdzeniom, nie wymaga już opieki, to jednak należy podnieść, że wymaga pomocy w dojazdach do lekarzy (wymaga leczenia w poradni chorób naczyń), a także w robieniu zakupów, w czym pomaga jej syn D. H.. Oznacza to konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów podróży. Należy również wskazać, że chociaż powódka zeznała, że nie ponosi już dodatkowych kosztów zakupu leków, to wymaga ona zakupu leków flebotropowych. W tym zakresie należy wskazać, że przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowana te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP 1977/1/11).

Wskazane powyżej potrzeby powódki oznaczają, że z pewnością ponosiła ona do kwietnia 2016 r. koszty związane w szczególności z leczeniem i rehabilitacją, wywołane wypadkiem z 4 marca 2015 r., a od maja 2016 r. nadal wymaga ponoszenia tych kosztów, które stanowią jej zwiększone potrzeby, a które wynoszą co najmniej 300 zł miesięcznie.

Dochodzona przez powódkę kwota 300 zł miesięcznie nie przekracza wskazanych kosztów. Dlatego Sąd ustalił, że powódka poniosła w okresie do kwietnia 2016 r. (przez 11 miesięcy) koszty w wysokości 300 zł miesięcznie, co daje łącznie za ten okres 3.300 zł, a ponadto wskazana kwota 300 zł miesięcznie jest w pełni uzasadniona od maja 2016 r. tytułem renty na zwiększone potrzeby powódki. Jest ona wystarczająca do pokrycia szkody wynikłej z konieczności ponoszenia kosztów na zaspokojenie powyższych zwiększonych potrzeb.

W takiej też wysokości Sąd na podstawie powołanych powyżej przepisów zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki odszkodowanie (3.300 zł), o czym orzekł w punkcie 2. wyroku, a także rentę z tytułu zwiększonych potrzeb (300 zł miesięcznie) począwszy od maja 2016 r., o czym Sąd orzekł w punkcie 3. wyroku.

Odnosząc się do żądania odsetek za opóźnienie od odszkodowania w wysokości 3.300 zł należy powołać się wskazane powyżej uzasadnienie dotyczące odsetek za opóźnienie od żądania zadośćuczynienia, z tą jednak różnicą, że powódka nie wystosowała do strony pozwanej osobnego wezwania do zapłaty odszkodowania oraz renty.

Dlatego za takie wezwanie można uznać dopiero doręczenie odpisu pozwu stronie pozwanej, co nastąpiło w dniu 4 maja 2016 r. i uznać, że pozwana znajdowała się w opóźnieniu od dnia następnego, to jest od 5 maja 2016 r.

Od tej daty należało zatem zasądzić odsetki za opóźnienie od odszkodowania w kwocie 3.300 zł.

Na tej samej podstawie (art. 481 § 1 k.c.) należało uwzględnić odsetki za opóźnienie od świadczenia rentowego, zasądzając je w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

W części przekraczającej zasądzone kwoty powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne, o czym Sąd orzekł w punkcie 4. wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 5. wyroku na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów.

Powódka E. H. utrzymała się ze swoimi roszczeniami w dwóch trzecich, ulegając w 1/3 żądania. W takich też proporcjach winno się rozłożyć obciążenie stron kosztami postępowania – o czym orzeczono w pkt 5 i 6 wyroku.

Łącznie koszty procesu wyniosły 22 292,60 zł (opłata od pozwu – 4.710 zł, koszty biegłych – łącznie 3 148,60 zł, wynagrodzenia pełnomocników stron oraz opłaty skarbowe od dokumentów pełnomocnictwa – po 7.217 zł dla każdej ze stron), z czego pozwana powinna ponieść część, w jakiej przegrała proces, a więc kwotę 7 430,90 zł.

Poniosła ona koszty w wysokości 14.374,28 zł. (opłata od pozwu 4 710zł, zaliczki na wynagrodzenie biegłych 2447,28zł, koszty zastępstwa procesowego 7 217zł)

Należało zatem zasądzić na jej rzecz od strony pozwanej różnicę, stąd też Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 6.943,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

O kosztach sądowych nieuiszczonych przez strony Sąd orzekł w punktach 6. wyroku i z tego tytułu, na podstawie z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, stosując art. 100 k.p.c., nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej część kosztów sądowych, w wysokości 701,32 zł.

Sędzia: